

hen zich efficiënt voor te bereiden op het Schoolonderzoek Moderne Letterkunde van middelbare scholieren.

In de inleiding wordt het onderscheid gemaakt tussen literatuur en lectuur, en worden ook de drie literaire genres voorgesteld. In deel 1 wordt inzicht verschaft in een aantal technische aspecten van een literair werk. Daarvoor gaat de auteur wat dieper in op de vragen: wie is aan het woord? waar speelt het zich af? wanneer speelt het zich af? wat speelt zich eigenlijk af? en hoe wordt het gedaan? Deel 2 behandelt dan de vraag 'hoe vertel ik het de anderen?' waarbij wordt stil gestaan bij ver-

schillende manieren van samenvatten en de wijze waarop een titelbeschrijving dient te gebeuren.

De waarde van dit werkje beperkt zich niet tot het gebruik dat Nederlandse scholieren ervan kunnen maken. Door zijn bondigheid, zijn duidelijkheid en de vele voorbeelden uit recente en minder recente werken uit de drie literaire genres kan **Lezen voor je lijst** makkelijk gebruikt worden als inleiding op het literaire lezen in het algemeen.

Luc Wijs
Berkhoevelaan 60
2570 Duffel

Op de rand van de taal

Paul Gillaerts: **Op de rand van de taal. Een genregerichte benadering van de taalbeheersing.** Leuven/Apeldoorn: Garant, 1991.

Volgens de achterflap en de inleiding is dit boek bedoeld voor wie beroepshalve zakelijke teksten moet schrijven of lezen. Het is een studieboek dat inzicht geeft in een aantal tekstsoorten, m.n. de onderwijsfolder, de overheidsfolder, het sociale jaarverslag en diverse gelegenheidstoespraken. Paul Gillaerts heeft met dit boek evenwel ook een andere bedoeling. Hij wil aantonen dat "een ergocentrische en genregerichte benadering mogelijkheden biedt om greep te krijgen op taalverkeersproblemen". Bij zijn bespreking van de verschillende tekstsoorten vertrekt hij dan ook telkens vanuit de tekst zelf. Hij analyseert de functionele tekstkenmerken en leidt daaruit praktische adviezen af.

Het boek bestaat naast de inleiding uit zes hoofdstukken. In een eerste hoofdstuk geeft de auteur zijn visie op het vak taalbeheersing. Het tweede en derde hoofdstuk behandelen respectievelijk de onderwijsfolder en de overheidsfolder. In hoofdstuk 4 en 5 komt het sociale jaarverslag aan bod. Hoofdstuk 6 gaat over gelegenheidstoespraken. Ten slotte volgen 4 bijlagen met essentieel voorbeeldmateriaal.

In het eerste hoofdstuk schetst Gillaerts hoe het vak taalbeheersing zich in Nederland en in Vlaanderen heeft ontwikkeld, wat de laatste trends zijn, welke visie hij erop heeft en hoe hij die gerealiseerd wil zien aan de

Katholieke Vlaamse Hogeschool in Antwerpen, waar hij hoogleraar 'taalbeheersing' is. Hij ziet voor de vertalers in de toekomst een ruime taak weggelegd als communicatiedeskundige en taaladviseur. Daarvoor zijn taalgang en vooral een technologische taalbeheersing heel belangrijk. Met dit laatste bedoelt Gillaerts een praktische taalbeheersing die technieken en strategieën aanreikt om taalverkeerproblemen op te lossen.

Dit hoofdstuk is wel interessant voor een geïnteresseerd leraar die wil weten waar deze tekstwetenschap gesitueerd moet worden. Of de doelgroep, die op zoek is naar een oplossing voor een specifiek communicatieprobleem, daar een boodschap aan heeft, valt te betwijfelen. Het is wel belangrijk om te weten welke visie Gillaerts op taalbeheersing heeft, omdat dat de aanpak in de rest van het boek verantwoordt maar dat had in dit geval wel bondiger gekund. Bovendien is het stilistisch storend dat dit eerste hoofdstuk een neergeschreven redevoering is.

Vanaf het tweede hoofdstuk volgt een bespreking van specifieke tekstsoorten. Gillaerts wijst erop dat zowel mondelinge als schriftelijke communicatie aan bod komen. Een preciezere verantwoording van de tekstsoortkeuze geeft hij echter niet. Het aanbod is wel interessant omdat de besproken tekstsoorten nogal wat problemen geven en niet in elke publikatie over

zakelijke communicatie terug te vinden zijn. Gillaerts geeft telkens een close reading van de teksten uit de bijlage. Die voorbeelden zorgen voor een heel concrete aanpak. Een apart gebundelde bijlage was wel handiger geweest, zodat de besproken tekst naast de bespreking gelezen kon worden.

Bij elke tekstsoort weidt Gillaerts uit, soms nogal breedvoerig, over de context, de doelgroep, de doelstellingen, de randvoorwaarden enz. Op die manier maakt hij duidelijk waar de problemen schuil gaan en hoe die al dan niet opgelost zijn in de voorbeeldtekst. Hij let daarbij op formulering, lay out, structuur en strategie.

Wie beroepshalve met de besproken tekstsoorten geconfronteerd wordt, als schrijver of als lezer, zal uit dit boek heel wat opsteken. Hij moet daarvoor de bespreking wel goed meevolgen en heel aandachtig lezen. Gillaerts had zijn lezers een handje kunnen toesteken door per tekstsoort een aparte samenvatting te geven van de kenmerken, de valkuilen, de adviezen, de te volgen strategieën e.d. Op die manier had hij zijn tweede doelstelling, nl. aantonen dat een ergo-centrische benadering mogelijkheden biedt om greep te krijgen op communicatieproblemen, beter kunnen realiseren.

Marie-Anne Baert
Rijakker 22
9910 Mariakerke

Nederlands in de niet-taalvakken

Op zaterdag 14 november 1992 vindt in Noordwijkerhout (bij Amsterdam) de Algemene Conferentie van de Nederlandse Taal en Letteren van de Nederlandse Taalunie plaats. Het thema van de ACNTL 1992 is 'Nederlands in de niet-taalvakken'. In negen lezingen, waaruit elke deelnemer er drie kan kiezen, worden drie verschillende deelthema's aangesneden: de rol van taal bij het leren op school, de rol van vaktaal bij het verwerven van vak kennis, en de rol van taalbeleid bij de implementatie van een gewenste didactiek.

Deze conferentie richt zich tot opleiders van leerkrachten, onderzoekers, leerkrachten in niet-taalvakken en neerlandici, moedertaal didactici, educatieve uitgeverijen, onderwijsbegeleiders- en verzorgers.

Inschrijven kan bij de Nederlandse Taalunie, Stadhoudersplantsoen 2, 2597 JL Den Haag, tel. 00-31-70-346.95.48.